

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 28 lutego – 1 marca na kierunku „praca socjalna” prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym realizowanym w formie stacjonarnej i niestacjonarnej w Instytucie Społeczno-Humanistycznym Państwowej Wyższej Szkole Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: ks. dr hab. Tadeusz Bąk - członek PKA

członkowie:

dr hab. Renata Stojcka-Zuber – ekspert PKA

dr hab. Andrzej Niesporek – ekspert PKA

Artur Gawryszewski – ekspert formalno-prawny

Edyta Prociak – przedstawiciel PSRP

Krótką informacja o wizytacji

Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na kierunku „praca socjalna” prowadzonym w Instytucie Społeczno-Humanistycznym Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży na poziomie studiów pierwszego stopnia.

Wizytacja została przeprowadzona z inicjatywy PKA. Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię raportu samooceny oraz przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, prac etapowych, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni oraz Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku. Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego PKA.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

- 1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki,

Kierunek „praca socjalna” na poziomie studiów pierwszego stopnia jest jednym z dwóch kierunków studiów realizowanych w Instytucie Społeczno-Humanistycznym Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży. Drugim kierunkiem jest filologia angielska z technologią informacyjną. Kształcenie na kierunku „praca socjalna” zostało uruchomione po nadaniu decyzją MNiSW-DNS-WUP-6052-7126-3/BR/10 Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 10 sierpnia 2010 r uprawnień. Podstawowym, a zarazem najbardziej ogólnym celem kształcenia na wyżej wymienionym kierunku studiów jest przekazanie studentom nowoczesnej i praktycznej wiedzy z zakresu nauk społecznych oraz kształtowania myślenia o jej przydatności i skuteczności rozwiązywania niejednokrotnie bardzo trudnych spraw ludzkich, problemów społecznych i zawodowych w ramach zawodu pracownika socjalnego; przygotowanie do podjęcia pracy w roli samodzielnych wykwalifikowanych pracowników, mających wiedzę i umiejętności zawodowe niezbędne do realizacji zadań w różnego rodzaju organizacjach, zwłaszcza gminnych, powiatowych i samorządowych, instytucjach, podmiotach ekonomii społecznej, NGOs, stowarzyszeniach związanych z pomocą społeczną i wsparciem socjalnym, potrzebujących wiedzy, kompetencji i umiejętności pracownika socjalnego; kształtowanie empatii i aktywnej postawy wobec problemów etycznych i społecznych mieszkańców zwłaszcza woj. podlaskiego i sąsiadujących z nim regionów oraz zaangażowania i poczucia osobistej odpowiedzialności za podejmowane decyzje w środowisku pracy i poza nim. Jest to też kierunek społeczny tworzący w środowisku społecznym Łomży nową jakość dyskursu, przełamujący stereotypy nt. uchodźców, bezdomnych, a nawet inspirujący nowe wydarzenia społeczne o charakterze lokalnym (konferencje naukowe, współpraca z instytucjami, grupy wolontariuszy. Uchwałą nr 71/2011 Senatu PWSiIP w Łomży z dnia 15.09.2011 r. przyjęto Misję Uczelni

Senat Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży na podstawie art.62 ust.1.pkt.3 Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym, w dniu 15.09.2011 przyjął Uchwałą nr 71/2011 dotyczącą Misji Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży. Misja uczelni łączy kształcenie specjalistów ze wsparciem rozwoju regionu. Uczelnia prowadzi studia o profilu zawodowym/praktycznym w oparciu o kadre naukowców i praktyków, na kierunkach ściśle związanych z potencjałem gospodarczym regionu i kierunkami jego rozwoju.

W praktyce realizacji kierunku praca socjalna podejmowane są działania operacyjne nawiązujące do określonych w strategii Uczelni celów strategicznych. W odniesieniu do celu pierwszego, to ciągle doskonalenie kadry prowadzącej zajęcia na kierunku. Odbywa się to dwutorowo - zarówno poprzez dobór nowej kadry posiadającej wiedzę i doświadczenie praktyczne niezbędne dla realizacji założonych w programie kształcenia efektów, jak i też rozwój oraz aktywowanie już posiadanej kadry naukowej m.in. w zakresie zwiększania doświadczeń praktycznych. Również poprzez doskonalenie dobrych praktyk w realizacji procesu dydaktycznego wśród kadry prowadzącej zajęcia dydaktyczne ukierunkowanych m.in. na przyjazne kształcenie. Realizacja celu czwartego, to modyfikacja planów i programów studiów w celu ich

„upracticznienia”. Podjęte w tym zakresie działania operacyjne to przede wszystkim wprowadzenie systemu praktyk zawodowych, czy też zwiększenia liczby godzin w obszarze zajęć aktywizujących w formie wizyt w instytucjach związanych z pomocą społeczną, ekonomii społecznej oraz uczestnictwa w organizowanych przez władze ISH, pracowników i współpracujące z nimi instytucje, spotkaniach i forach, konferencjach praktyków z zakresu pracy socjalnej. Na kierunku praca socjalna w ramach realizacji celu piątego do zajęć w coraz większym stopniu włączani są praktycy, jak i też rozszerzany jest zakres współpracy z instytucjami w celu stworzenia studentom lepszych możliwości realizacji założonych efektów kształcenia określonych dla modułu „praktyki”.

Wskazane powyżej założenia kształcenia wpisują się w ustalone cele strategiczne PWSliP w Łomży, którymi są w szczególności: 1) skupianie wybitnych specjalistów posiadających wiedzę naukową i doświadczenie praktyczne, którzy nastawieni są na praktyczne i przyjazne kształcenie studentów oraz na podejmowanie działań na rzecz otoczenia społeczno-gospodarczego (cel 1. Strategii Rozwoju PWSliP); 2) doskonalenie i stała adaptacja oferty dydaktycznej do zmieniających się potrzeb edukacyjnych, w tym „upracticznienie” kierunków studiów (cel 4.); 3) włączenie praktyków w proces kształcenia studentów oraz tworzenie sieci instytucji stwarzających studentom odbywanie praktyk i staży (w ramach celu 5.). Należy dodać, że na ukończeniu są prace nad aktualizacją Strategii Rozwoju PWSliP uwzględniające gwałtowne zmiany i bezprecedensowy rozwój, jaki się dokonał w tej uczelni (jako jedna z dwóch państwowych szkół zawodowych zdobyła kategorię naukową „B”) w kontekście tworzenia nowych kierunków i specjalności, ale także prawdziwą rewolucję w infrastrukturze uczelni, stawiającą ją w gronie najnowocześniejszych nie tylko w Polsce.

Ogólnie należy stwierdzić, że koncepcja kształcenia na pierwszym stopniu studiów na kierunku praca socjalna w wizytowanej Uczelni wynika z misji i strategii rozwoju Uczelni. Kształcenie na kierunku praca socjalna spełnia także wymagania innowacyjności i różnorodności przedstawionej koncepcji kształcenia oraz elastycznego kształtowania w zależności od potrzeb społecznych.

2) wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju.

W procesie opracowywania koncepcji kształcenia a następnie tworzenia programu kształcenia na wizytowanym kierunku, w tym w określaniu efektów kształcenia oraz programu i planów studiów uwzględnione zostały opinie interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych, tj. opinie wyrażone przez:

- nauczycieli realizujących zajęcia dydaktyczne na kierunku praca socjalna
- studentów kierunku praca socjalna dotyczące ich oczekiwań i potrzeb (m.in. poprzez konsultacje dokonywane przez nauczycieli akademickich w trakcie zajęć ze studentami oraz wypełnienie ankiet przez studentów);
- przedstawicieli pracodawców .

Nauczyciele uczestniczą w zebraniach wszystkich nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku praca socjalna, podczas których dyskutuje się kwestie programowe, w tym zasady egzaminowania, wyboru studiów przypadków do egzaminu, zmiany w programach studiów, odbywania praktyk, realizacji poszczególnych przedmiotów i w szczególności powiązań pomiędzy ważnymi elementami procesu kształcenia. Studenci z kolei uczestniczą w konsultacjach dokonywanych przez nauczycieli akademickich w trakcie zajęć ze studentami oraz poprzez wypełnianie ankiet.

Opinie interesariuszy zewnętrznych uzyskane są na podstawie spotkań w ramach forum dyskusyjnego pracodawców i opiekunów praktyk. W skład zaproszonych interesariuszy wchodzi przedstawiciele instytucji publicznych związanych z szeroko rozumianą sferą pracy socjalnej. W trakcie takich spotkań opiniowane są także programy studiów oraz praktyk zawodowych. Konsultowane były także zagadnienia egzaminu dyplomowego z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego: w pełni.

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1). **Koncepcja kształcenia na kierunku studiów *praca socjalna* nawiązuje do misji Uczelni i odpowiada celom określonym w strategii Uczelni. Program dydaktyczny jest elastyczny na tyle, że można go dostosować do zmieniających się warunków instytucjonalnych i prawnych, w których muszą funkcjonować absolwenci kierunku praca socjalna.**

2). **Wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku studiów.**

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku;

Efekty kształcenia dla kierunku praca socjalna, studia I stopnia, profil praktyczny przyjęte zostały uchwałą Nr 78/2013 Senatu PWSiP w Łomży z dnia 23 .09.2013r. w sprawie przyjęcia efektów kształcenia oraz programu kształcenia na kierunku praca socjalna. Zostały one **odniesione do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk społecznych, dyscypliny –nauki o polityce** - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 roku w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz.U. 253, poz. 1520).

Dla kierunku, przyjętych zostało **18 efektów z zakresu wiedzy, 15 z zakresu umiejętności i 8 z zakresu kompetencji społecznych**. W związku z tym, że praca socjalna nie posiada wzorcowych efektów kształcenia, Uczelnia opracowała efekty autorskie, zakładając (cel), że ich realizacja pozwoli studentowi na zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do funkcjonowania w zmieniającej się rzeczywistości, ekonomiczno – prawnej, organizacyjnej i społecznej.

Wszystkie efekty kształcenia mają odniesienie do obszarowych efektów kształcenia, a jednocześnie w niektórych przypadkach znajdują uzasadnienie w efektach przedmiotowych. Niestety wiele efektów przedmiotowych nie jest sformułowanych, albo są niepoprawnie sformułowane.

Przykłady nieprawidłowo sformułowanych efektów przedmiotowych:

- *System prawny pomocy społecznej w Polsce* - efekt EKP_W01: *ma podstawową wiedzę o dyscyplinie naukowej w systemie nauk* (nie jest wiadomo o co chodzi, tym bardziej, że system prawny nie jest dyscypliną naukową),

- *Socjologia* – nie określono efektów przedmiotowych, wskazano jako przedmiotowe, efekty kierunkowe, z tym że nie mają one żadnego uzasadnienia ani w treściach, ani w formach ani w metodach kształcenia np. PS_K02- *potrafi pracować w zespole, wchodzić w różne role społeczne adekwatnie do własnych predyspozycji osobowościowych*;

- *Pedagogika* - nie określono efektów przedmiotowych, wskazano jako przedmiotowe, efekty kierunkowe;

- *Wprowadzenie do pracy socjalnej* – efekt EKP_W01: *ma podstawową wiedzę o dyscyplinie naukowej jaką jest praca socjalna, jej miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk* (praca socjalna nie jest dyscypliną naukową, nie ma więc miejsca w systemie nauk);

- *Metodologia badań społecznych*- nie określono efektów przedmiotowych, wskazano jako przedmiotowe, efekty kierunkowe;

- *Finansowanie projektów ze środków UE*- efekt EKP_U01- *umie efektywnie korzystać z narzędzi informacyjno – komunikacyjnych wykorzystywanych w pracy socjalnej* (całkowity brak odniesienia do treści przedmiotu);

-*Kształcenie ustawiczne* – efekt KW_01-*posiada ogólną wiedzę filozoficzną, w tym pedagogiczną i socjologiczną pozwalającą zrozumieć istotę podstawowych założeń kształcenia ustawicznego, zna terminologię używaną w kształceniu ustawicznym* (należy zaznaczyć, że w wymaganiach wstępnych nie wskazano wiedzy z filozofii)

- *Ratownictwo medyczne*- w rubryce symbol efektu przedmiotu wpisano symbole efektów kierunkowych, w rubryce odniesienie do efektów dla programu kształcenia na kierunku, wpisano symbole odniesień do obszaru kształcenia, w rubryce efekty kształcenia przedmiotu- wiedza i umiejętności – wpisano treść zapewne efektów przedmiotowych. Poniżej jedna z pięciu rubryk tabeli efektów kształcenia i ich odniesień:

Symbol efektu przedmiotu	Odniesienie do efektów dla programu kształcenia na kierunku	Efekty kształcenia przedmiotu – wiedza i umiejętności
PS_W03	S1P_W01 S1P_W05	Potrafi omówić zasady postępowania w przypadku krwawienia, krwotoku, ukąszenia, oparzeń termicznych, chemicznych, odmrożeń wobec jednostki i grupy
PS_K01	S1P_K01	Jest otwarty na nową wiedzę
PS_K02	S1P_K02	Wykazuje gotowość do pracy zespołowej
PS_K08	S1P_K03	W nagłych przypadkach postępuje zgodnie z zasadami etyki

Reasumując, nie można stwierdzić, czy efekty przedmiotowe znajdują odpowiednie uzasadnienie w efektach kierunkowych, ponieważ bardzo często są albo źle sformułowane, albo w ogóle nie są sformułowane.

Jednostka opracowała matrycę efektów, nie wskazała jednak nasycenia ich realizacji ani w tej matrycy, ani w sylabusach przedmiotowych.

Przyjęte efekty kształcenia nie są do końca zgodne z koncepcją oraz misją Uczelni, która zakłada kształcenie praktyków. W sylwetce absolwenta, będącej częścią koncepcji kształcenia, wskazano, że „*Oprócz podstaw teoretycznych, konieczne są umiejętności praktyczne, pozwalające interweniować w konkretnych sytuacjach życiowych*”. Absolwent powinien posiadać umiejętności i kompetencje pozwalające na: 1. dokonywanie diagnoz sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup i społeczności; 2. stosowanie metod, technik i środków interwencji socjalnej; 3. przywracanie lub podtrzymywanie właściwych interakcji między jednostkami a społeczeństwem; 4. pobudzanie samozaradności indywidualnej; 5. kierowanie służbami społecznymi i planowanie strategii rozwiązywania problemów społecznych; 6. inicjowanie nowych form pomocy osobom i rodzinom; 7. organizowanie form i jednostek ekonomii społecznej; 8. etycznego działanie w obszarze pomocy społecznej.

Umiejętności wskazane w sylwetce absolwenta w większości znajdują uzasadnienie w efektach kształcenia, ale często nie są możliwe do realizacji w toku studiów, bo nie znajdują odniesienia w efektach przedmiotowych np. PS_U07 – *potrafi efektywnie komunikować się, negocjować, mediować, kierować konfliktem, podejmować interwencję w sytuacjach kryzysowych. Potrafi stosować metody, techniki i środki interwencji socjalnej* (problematyka mediacji i negocjacji nie jest obowiązkowa, zawarta jest w przedmiocie „do wyboru”, natomiast brak jest Interwencji kryzysowej).

Zakładane efekty kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym uwzględniają oczekiwania rynku pracy lub wymagania organizacji zawodowych, umożliwiające uzyskanie uprawnień do wykonywania

zawodu, a na kierunkach o profilu ogólnoakademickim wymagania formułowane dla danego obszaru nauki, z której kierunku się wywodzi; opis efektów jest publikowany.

Jednostka przedstawiła dokumenty, z których wynika, że przy opracowywaniu efektów kształcenia czynnie uczestniczyli przedstawiciele instytucji pomocy społecznej (protokoły z merytorycznych spotkań) przekazując rzeczywiste oczekiwania dotyczące kompetencji pracowników socjalnych. Analizując jednak kierunkowe efekty kształcenia, można przypuszczać, że nie do końca uwzględniają one oczekiwania rynku pracy (zatrudnienie pracownika socjalnego jest równoznaczne z przydzieleniem mu zadań określonych prawem). Wynika to po pierwsze ze zbyt małej liczby efektów z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych (U -15, K-8), po drugie z pominięcia efektów wiedzy i umiejętności, istotnych dla pracownika socjalnego, a wynikających z aktów prawnych, jak chociażby rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 kwietnia 2012 r. w sprawie specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny. Dotyczy to między innymi umiejętności dotyczących mediacji, negocjacji (w przedmiocie do wyboru), pracy socjalnej z osobami starszymi, uzależnionymi, bezdomnymi, itp.

Reasumując, przyjęte dla kierunku praca socjalna efekty kształcenia nie pozwalają na wyposażenie absolwentów w umiejętności i kompetencje wskazane w sylwetce absolwenta i w aktach prawnych, a także oczekiwane przez rynek pracy, jednocześnie nie uwypuklają praktycznego profilu kształcenia.

Przyjęte dla kierunku efekty kształcenia są udostępnione studentom i nauczycielom akademickim, dzięki istniejącemu w Uczelni programowi USOS.

Kształcenie zgodne ze standardami

Trzeci rok studiów kierunku praca socjalna realizuje kształcenie zgodne ze standardami kształcenia dla kierunku praca socjalna. Wskazane w standardach efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje - znajdują odzwierciedlenie w programie studiów.

2) Efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne.

Kierunkowe efekty kształcenia sformułowane są w sposób **zrozumiały**, natomiast **przedmiotowe efekty kształcenia**, często są **niezrozumiałe** bo sformułowane są niepoprawnie.

Efekty niepoprawnie sformułowane nie są sprawdzalne, np. *Wprowadzenie do pracy socjalnej* – efekt EKP_W01 : *ma podstawową wiedzę o dyscyplinie naukowej jaką jest praca socjalna, jej miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk; Finansowanie projektów ze środków UE- efekt EKP_U01- umie efektywnie korzystać z narzędzi informacyjno – komunikacyjnych wykorzystywanych w pracy socjalnej; Polityka zdrowotna i profilaktyka* (tylko wykład) – efekt PS_K05- *umie aktywnie i efektywnie uczestniczyć w pracach interdyscyplinarnych ds. rozwiązywania problemów społecznych.*

3) Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągnięcia efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny.

Jednostka stosuje system pozwalający na weryfikację i ocenę osiągnięcia efektów kształcenia. Efekty kierunkowe, jak wspomniano wyżej, w niektórych sylabusach uznano za efekty przedmiotowe, w niektórych zaś sylabusach efekty przedmiotowe zostały sformułowane i odniesione do efektów kierunkowych. Bez względu na to, jak określano efekty przedmiotowe w sylabusach przypisane zostały im określone sposoby weryfikacji. Efekty realizowane na ćwiczeniach najczęściej są weryfikowane poprzez zaliczenie ustne, pisemne, projekty, indywidualne lub zespołowe wykonywanie określonych zadań. Natomiast efekty realizowane na wykładach weryfikują egzaminy ustne lub pisemne, eseje, raporty. Wskazane wyżej sposoby weryfikacji dotyczą efektów z zakresu wiedzy i umiejętności. Dla zweryfikowania efektów z zakresu kompetencji wskazywana jest najczęściej obserwacja i aktywność na zajęciach. Na niektórych przedmiotach nauczyciele akademicy stosują Kartę pracy studenta, w której wyszczególnione są kryteria obserwacji (archiwizowana z pracami etapowymi). Np. na przedmiocie *Poradnictwo*, ocenie drogą obserwacji podlegają: systematyczność i obecność na zajęciach, przygotowanie do zajęć, aktywność na zajęciach, praca w grupie, umiejętność współpracy, przekonanie o wartości i potrzebie profesjonalnego poradnictwa, dostrzeganie i formułowanie problemów moralnych i dylematów etycznych doradcy związanych z pracą z osobami i rodzinami, świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie poradnictwa i poradnictwa, otwartość na nową wiedzę i nowe umiejętności zawodowe, umiejętność wykorzystywania posiadanej wiedzy z zakresu poradnictwa do szczegółowego diagnozowania przyczyn, określania przebiegu i uwarunkowań problemów społecznych oraz przygotowania planu pomocy.

Wydaje się, że tak szczegółowo rozpisana obserwacja prowadzona w 25 osobowej grupie w ciągu 30 godzin ćwiczeń, jest raczej niemożliwa w kontekście rzetelnego oceniania każdego z wskazanych kryteriów. Należy stwierdzić, że nie wszystkie wskazane w sylabusach sposoby weryfikacji efektów kształcenia są czytelne, tzn. dają wiedzę na temat zasadności ich zastosowania do weryfikacji przyjętych efektów.

Przykład:

Na przedmiocie *System prawny pomocy społecznej*, przyjęto do realizacji efekt wiedzy : EKP_W05 (*ma podstawową wiedzę o instytucjach zabezpieczenia społecznego i pomocy społecznej oraz instytucjach z którymi współpracuje pracownik opieki społecznej*), przypisany do efektu kierunkowego PS_W05 (*ma podstawową wiedzę o typowych rodzajach instytucji i organizacji społecznych, w tym pomocy społecznej, służby zdrowia, rynku pracy, edukacji, w których wykonuje swoją pracę pracownik socjalny lub z którymi współpracuje w ramach zespołów interdyscyplinarnych*) który ma być weryfikowany poprzez **zaliczenie końcowe w formie ustnej oraz analizę wybranych slajdów.**

Należy stwierdzić, że niejasność w określaniu sposobów weryfikacji efektów kształcenia niweluje rzetelne gromadzenie wszystkich prac etapowych dla każdego przedmiotu. Ich analiza pozwala stwierdzić, po pierwsze dużą dbałość w zakresie weryfikacji efektów (gromadzone „wejściówki” czyli kolokwia sprawdzające przygotowanie do zajęć, projekty, prace zaliczeniowe, prace egzaminacyjne, karty pracy studenta), po drugie trafność dobranych form do weryfikowanych efektów, i wreszcie czytelność sposobów weryfikacji, których treść pozwala na ich pozytywną ocenę.

System weryfikacji efektów **jest przejrzysty i dostępny na stronach internetowych Uczelni, która posiada system USOS**. Nie jest on jednak odpowiednio wystandaryzowany. W naukach społecznych jest to w dużej mierze niemożliwe. Jeśli mamy bowiem do czynienia z weryfikacją efektów poprzez dyskusję czy aktywność na zajęciach, to prowadzący sam określa, co jest dla niego i ze względu na specyfikę przedmiotu, zadowalające.

Uczelnia wskazała w każdym sylabusie jedynie *Elementy i wagi mające wpływ na ocenę końcową* , np. *Problemy i zagrożenia społeczne: ocena kolokwium – 25%, ocena wykonania prezentacji multimedialnej – 10%, ocena aktywności studentów- 5%, egzamin – 60%*. . Można uznać, że jest to element standaryzacji, choć student z tej prezentacji nie wie, jakie wymagania ma spełnić, by otrzymać np. bardzo dobrą notę z poszczególnych ocenianych form.

Bardzo ważnym weryfikatorem osiągniętych efektów kształcenia jest praca dyplomowa. W wizytowanej Jednostce studenci nie przygotowują jednak takiej pracy, przystępują jedynie do egzaminu dyplomowego (prace dyplomowe zostały wprowadzone do planów studiów dla studentów rozpoczynających kształcenie w roku akademickim 2012/2013).

Zasady egzaminu dyplomowego określone są w Regulaminie studiów PWSliP , w części 7 – Egzamin dyplomowy. Egzamin dyplomowy zdawany jest przed komisją powoływaną przez dyrektora Instytutu Społeczno- Humanistycznego, która składa się z 3 osób: Dyrektora Instytutu jako przewodniczącego i dwóch nauczycieli akademickich wyznaczonych przez dyrektora. Egzamin składa się z dwóch części. Część I – student losuje opis indywidualnego przypadku, a po zapoznaniu się z nim, odpowiada na pytania członków komisji dotyczące problemów zawartych w wylosowanym opisie. Część II – student losuje zestaw dwóch pytań teoretycznych z zakresu programu studiów (wcześniej udostępnione w programie USOS) i udziela na nie odpowiedzi. Każdy członek komisji ocenia odpowiedzi. Ocena ogólna odpowiedzi jest średnią ocen cząstkowych. Ocena z egzaminu natomiast, to średnia ocen z części I i II. Ocenę końcową ukończenia studiów stanowi 0,6 średniej arytmetycznej ocen z toku studiów i 0,4 średniej arytmetycznej z egzaminu dyplomowego. Można przyjąć, że egzamin dyplomowy właściwie weryfikuje przyjęte dla kierunku efekty kształcenia. System oceny efektów kształcenia znajduje pewne odniesienie do odsiewu studentów, który prezentuje poniższa tabela.

Rok akademicki		2010/2011			2011/2012			2012/2013			2013/2014		
		I r	II r	IIIr	Ir	II r	IIIr.	Ir	IIr	IIIr.	Ir	IIr	IIIr.
Rezygnacje		12	0	0	3	1	0	4	1	1	4	1	0
skreślenia	czesne	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
	niepodjęcie studiów	2	0	0	3	0	0	2	0	0	1	1	0
	niezaliczenie semestru	2	0	0	4	0	0	3	1	0	2	2	3
Ogółem		18	0	0	10	0	0	9	2	2	7	4	3

W ciągu czterech ostatnich lat akademickich odsiew zamknął się liczbą 55 studentów, w tym, 27 studentów zrezygnowało ze studiów, 3 zostało skreślonych z powodu niezapłaconego czesnego, 17 skreślono z powodu niezaliczenia semestru, a 9 nie podjęło studiów. Najwięcej studentów, bo 44, rezygnuje (27) lub jest skreślanych (17) na I roku studiów.

Uczelnia nie prowadzi kształcenia na odległość.

4) Jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia.

Pierwsi absolwenci kierunku praca socjalna opuścili mury Uczelni dopiero w czerwcu 2013r. Na tę chwilę nie można jeszcze mówić o badaniu ich karier. Badanie takie nastąpi dopiero w 2015r. tj. po upływie 2 lat od zakończenia studiów. Jednostka jest jednak przygotowana do monitorowania ich losów, ponieważ procedurę tą realizuje na wszystkich innych kierunkach studiów. Badanie losów zawodowych studentów jest kompetencją Biura Karier.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Studenci nie przygotowują prac dyplomowych, przystępują jedynie do egzaminu dyplomowego. Prace dyplomowe po raz pierwszy przygotowują studenci, którzy będą kończyć studia w czerwcu 2015r.

Prace etapowe mieszczą się zakresem w kierunku kształcenia a także nauczonym przedmiocie, należy zatem przyjąć, że weryfikują stopień osiągnięcia modułowych efektów kształcenia. Sposób oceny nie budzi zastrzeżeń, jest ona właściwa z punktu widzenia treści i metod nauczania. Wystawione oceny są uzasadnione.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego: znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

1) Zakładane przez Jednostkę efekty kształcenia na kierunku praca socjalna, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny, są zgodne z wymogami KRK ale nie zawsze z koncepcją kształcenia (profil praktyczny), a tym samym z misją Uczelni. Przyjęte efekty w małym stopniu odpowiadają profilowi praktycznemu i nie zawsze są możliwe do osiągnięcia. Jednostka w bardzo wielu przypadkach niewłaściwie określiła przedmiotowe efekty kształcenia, w bardzo wielu za przedmiotowe przyjęła kierunkowe efekty kształcenia. W żadnym z załączonych dokumentów Uczelnia nie przedstawiła nasycenia realizacji efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia na kierunku praca socjalna o profilu praktycznym częściowo uwzględniają oczekiwania rynku pracy i wymagania prawa, umożliwiające uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu pracownika socjalnego.

2) Kierunkowe efekty kształcenia sformułowane są w sposób jasny i są sprawdzalne. Wiele przedmiotowych efektów kształcenia jest niezrozumiałych, niemożliwych do osiągnięcia, a tym samym niesprawdzalnych.

3) Jednostka stosuje nie wystandaryzowany system oceny efektów kształcenia, który jednak umożliwia weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia. System ten jest powszechnie dostępny. Uczelnia w sposób wzorcowy archiwizuje wszystkie prace etapowe („wejściówki”, obserwacje testy, zaliczenia pisemne, projekty). Egzamin dyplomowy składający się z części teoretycznej i praktycznej pozwala na ocenę osiągnięcia przyjętych dla kierunku efektów kształcenia.

4) Jednostka nie monitoruje jeszcze kariery absolwentów na rynku pracy, ponieważ pierwsi absolwenci opuścili Uczelnię dopiero w 2013r. Jest jednak przygotowana do realizacja tego zadania, ponieważ monitoring absolwentów prowadzony jest na wszystkich innych kierunkach funkcjonujących w Uczelni.

3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta,

Podczas programowej oceny jakości kształcenia na kierunku „praca socjalna” poddano oglądowi dokumentację dotyczącą weryfikacji oceny/efektów kształcenia (protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, dyplomy wraz z suplementami) która jest przechowywana w teczkach studentów (absolwentów), i jest sporządzana zgodnie z obowiązującymi przepisami rozporządzenia Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie dokumentacji przebiegu studiów z dnia 14 września 2011 r. (Dz. U. Nr 201, poz. 1188) oraz rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 grudnia

2008 r. w sprawie rodzajów tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów i wzorów dyplomów oraz świadectw wydawanych przez uczelnie (Dz. U. Nr 11 z 2009 r., poz. 61). Teczke akt osobowych studenta przechowuje się w archiwum przez okres 50 lat, co jest zgodne z § 4 ust. 2 ww. rozporządzenia.

Narzędziem do zapobiegania zjawiskom patologicznym jest wdrożony procedura antyplagiatowa (Uchwała nr 114/2011 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Informatyk i Przedsiębiorczości w Łomży z dnia 15 grudnia 2011 r. w sprawie zatwierdzenia procedury antyplagiatowej). Ma ona na celu pomoc w wyszukiwaniu nieuprawnionych zapożyczeń w pracach studentów. Ponadto niniejsza procedura określa zasady weryfikacji prac dyplomowych (tj. prac licencjackich, inżynierskich, magisterskich) w Uczelni pod względem ich samodzielności, przy pomocy elektronicznego systemu antyplagiatowego – plagiat.pl oraz dopuszczenia prac dyplomowych do obrony lub ich odrzucenia na podstawie wyników weryfikacji.

Senat Uchwałą nr 67/10 z dnia 7 września 2010 r. zatwierdził plan studiów na kierunku „praca socjalna” na poziomie pierwszego stopnia, a Uchwałą nr 20/2011 z dnia 24.02.2011r. przyjął zmiany w planie studiów na powyższym kierunku studiów. Efekty kształcenia zostały przyjęte Uchwałą nr 78/2013. Senatu z dnia 23.09.2013 r. Uchwałą Senatu nr 37/2012 z dnia 31.05.2012 r. przyjęto zasady rekrutacji na rok akademickim 2013/2014. Uchwała wprowadzona została **zgodnie** z terminem określonym w art. 169 ust. 2 ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym (Dz. U. nr 2012 poz. 572 z późn. zm).

Program wg. standardów kształcenia

Studenci III roku studiów realizują program, który jest zgodny ze standardami kształcenia dla kierunku praca socjalna. Zarówno liczba godzin (2205 na studiach stacjonarnych, 1323 na studiach niestacjonarnych) , liczba semestrów (6), przedmioty ujęte w planie studiów (podstawowe 375- st.stacjonarne i niestacjonarne; kierunkowe 300-studia stacjonarne i niestacjonarne; uzupełniające – 1530 st. stacjonarne, 648- st. niestacjonarne) jak też przypisane im punkty ECTS (181) i formy zajęć, nie budzą zastrzeżeń.

Program wg. KRK

Na kierunku praca socjalna, studia trwają 6 semestrów, w czasie których realizowanych jest

2005 godzin na studiach stacjonarnych i 1339 godzin na studiach niestacjonarnych. Dodatkowo, w oby dwu trybach realizowana jest praktyka zawodowa w wymiarze 12 tygodni.

Ogólna liczba godzin i semestrów jest wystarczająca dla osiągnięcia efektów kształcenia. Podział tych godzin na poszczególne **formy zajęć**, nie przynosi jednak pozytywnej oceny. Otóż mimo realizacji profilu praktycznego Uczelnia wyodrębniła tylko trzy rodzaje zajęć: **wykłady, ćwiczenia i laboratorium/seminarium** (w rzeczywistości laboratorium nie ma).

Zarówno na studiach stacjonarnych , jak i **niestacjonarnych liczba wykładów przewyższa liczbę ćwiczeń** – studia stacjonarne: 920g. wykładów, 884 g. ćwiczeń; na studiach niestacjonarnych: 590g. wykładów i 500g. ćwiczeń- **co nie jest poprawne dla kształcenia na profilu praktycznym.**

Uczelnia **niepoprawnie wskazuje**, że oprócz wykładów i ćwiczeń realizuje także **zajęcia laboratoryjne**. Tą formę zajęć przypisała **przedmiotowi technologia informacyjno- komunikacyjna**. Przedstawiony sylabus jednoznacznie wskazuje, że są to **jednak zwykle ćwiczenia**.

Należy stwierdzić, że uczelnia prowadzi zajęcia w formie wykładów, ćwiczeń i seminarium.

Wskazane w sylabusach przedmiotowych **treści kształcenia** są właściwie dobrane ze względu na tematykę przedmiotów określoną tytułem, a nie zawsze właściwe, ze względu na przypisane im (niewłaściwie) efekty kształcenia.

Przykłady:

1.*Spoleczeństwo w drodze do wiedzy* – tylko wykład - wskazane tematy dotyczą cech, typów, funkcjonowania i zmienności, podziałów nowoczesnych społeczeństw, charakterystyki społeczeństwa obywatelskiego, konsumpcyjnego, informacyjnego, szkolnictwa wyższego, teorii wiedzy, procesu bolońskiego i społeczeństwa wiedzy. Przyjęty efekt z zakresu kompetencji: EKP_K02 – *student potrafi publicznie wyrażać swoje poglądy, jest otwarty na pomysły innych, potrafi argumentować swoje opinie.*

2.*Metodologia badań społecznych-* tematyka wykładu i ćwiczeń dotycząca wszelkich aspektów procesu badawczego (badania w naukach społecznych, problemy badawcze, metody, techniki, zmienne, wskaźniki, strategie doboru próby badawczej itp.) ma m.in. realizować nieprawidłowo oznaczony przedmiotowy efekt wiedzy: S1P_W04- *ma wiedzę na temat zjawisk patologii społecznej, ich złożonych uwarunkowań, skutków oraz form pracy z osobami i rodzinami dotkniętymi danym problemem.*

3.*System prawny pomocy społecznej w Polsce* – tematyka wykładu i ćwiczeń dotycząca prawnych form zabezpieczenia społecznego (rent, emerytur, ubezpieczenia, zasiłków chorobowych macierzyńskich itp.) ma realizować przedmiotowy efekt wiedzy WKP_W01- *ma podstawową wiedzę o dyscyplinie naukowej w systemie nauk.*

4. *Wdrażanie i ewaluacja projektu socjalnego* - tematyka wykładu dotycząca założeń, celu, wskaźników, kosztorysu projektu, jego ewaluacji, akredytacji, audytu itp. utrwalana na ćwiczeniach praktycznym przygotowaniem projektu ma realizować efekt wiedzy K_W01, który brzmi: *ma elementarną wiedzę o miejscu ewaluacji w systemie nauk oraz jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami nauk.*

5.*Gerontologia* – tematyka wykładów i ćwiczeń dotycząca różnych aspektów starości oraz form opieki instytucjonalnej nad osobami starszymi w Polsce ma realizować efekt wiedzy PS_W07, który brzmi: *ma*

wiedzę o metodach i narzędziach, w tych technikach pozyskiwania danych, pozwalającą diagnozować i opisywać instytucje (...).

Takich przykładów jest wiele.

Można stwierdzić, że treści kształcenia są właściwie dobrane ze względu na przedmiot. Przypisane im efekty kształcenia są często niewłaściwe, co sprawia, że nie jest wiadomo w jakim zakresie wskazane treści służą rzeczywistej realizacji kierunkowych efektów kształcenia. Wskazuje to, że nie wszystkie efekty kierunkowe będą osiągnięte.

W przedstawionych sylabusach przedmiotowych **nie zostały wskazane metody dydaktyczne.**

Struktura programu (sekwencja przedmiotów i modułów)

W przyjętym programie studiów Jednostka wyodrębniła sześć bloków przedmiotowych, a mianowicie: Przedmioty podstawowe (305g. na studiach stacjonarnych i 265g. na studiach niestacjonarnych – 29 ECTS), przedmioty kierunkowe (270g. na studiach stacjonarnych i 219 na studiach niestacjonarnych – 21 ECTS), przedmioty uzupełniające (1290g. na studiach stacjonarnych i 749 na studiach niestacjonarnych – 110 ECTS), przedmioty ogólnuczelniane (60g. na studiach stacjonarnych i 36 na studiach niestacjonarnych – 4 ECTS) , praktyki (studia stacjonarne i niestacjonarne 12 tygodni – 19 ECTD), proseminarium i seminarium dyplomowe (80 g. studia stacjonarne , 70 g. st. niestacjonarne – 8 ECTS- dotyczy studentów którzy rozpoczęli studia w roku ak. 2012/2013 i później).

Przydział przedmiotów do wyszczególnionych bloków nie zawsze jest poprawny, np. w bloku przedmiotów podstawowych jest *Superwizja pracy socjalnej*, a w bloku przedmiotów kierunkowych –*Biomedyczne podstawy rozwoju człowieka*.

Przedmioty uzupełniające (niefortunna nazwa) zawierają katalog 34 przedmiotów, w tym wiele przedmiotów kierunkowych (np. *Polityka społeczna w Polsce, Organizacje pozarządowe, Praca socjalna-umiejętności i procesy i inne*) oraz 14 przedmiotów do wyboru.

Przedmiotom do wyboru do których należą: 5 wykładów monograficznych, 2 wykłady ogólnuczelniane i 7 alternatywnych przedmiotów przypisanych zostało 39 ECTS, co stanowi 20,4% ogólnej liczby punktów ECTS (191) przyjętej na kierunku. **Należy stwierdzić, że Uczelnia nie gwarantuje wyboru modułów, którym powinna przypisać 30% liczby punktów ECTS, którą musi osiągnąć student dla uzyskania kwalifikacji na studiach I stopnia.**

Należy zaznaczyć, że przedmioty do wyboru nie zawsze są właściwie dobrane, na przykład w semestrze V, studenci wybierają albo gerontologie, albo socjologię zdrowia i medycyny. Wynika z tego, że część studentów może nie zetknąć się z problematyką gerontologiczną, konieczną w pracy socjalnej.

Struktura przedmiotów budzi pewne wątpliwości. Na przykład przedmiot wysoce specjalistyczny – *Praca socjalna – umiejętności i procesy* jest realizowany w II semestrze, praktycznie bez podbudowy z zakresu pracy socjalnej (sem I. Wprowadzenie do pracy socjalnej). *Praktyka zawodowa* realizowana jest w

całości w IV semestrze, podczas gdy w kolejnych semestrach studenci zapoznawani są z wiedzą, która przede wszystkim wymaga praktycznej weryfikacji (sem V- wdrażanie i ewaluacja projektu socjalnego, psychologia zachowań społecznych, rozwiązywanie problemów społecznych w społeczności lokalnej, sytuacja socjalna i problemy społeczno – kulturowe niepełnosprawnych; sem VI organizacja pomocy społecznej, zabezpieczenie społeczne).

Uczelnia nie wyodrębniła żadnych zajęć praktycznych. Nie można ich też samodzielnie odszukać, ponieważ, jak wskazano wyżej, nie określiła też metod dydaktycznych.

Program wymaga uporządkowania, polegającego na odpowiednim ułożeniu przedmiotów ogólnych, wprowadzających w wiedzę i przedmiotów ściśle związanych z pracą socjalną.

Programowi kształcenia na kierunku praca socjalna przypisanych zostało 191 punktów ECTS:

ECTS	Sem I	Sem II	Sem III	Sem IV	Sem V	Sem.VI	Razem
stacjonarne	32	30	32	30	34	33	191
niestacjonarne	31	31	32	30	34	33	191

Uczelnia wskazała, że stosuje zasady przenoszenia osiągnięć studenta zgodnie z Europejskim Systemem Transferu i Akumulacji Punktów, przyjmując, że 1 ECTS odpowiada 25-30 godzin pracy studenta, ale niestety deklaracja ta nie znalazła zastosowania w praktyce.

Uczelnia wskazała (raport samooceny s.15)

Semestr	Nakład pracy studenta w odniesieniu do ECTS				
	Godziny kontaktowe	Godziny pracy własnej	Godzin razem	Przyjęte ECTS	Przyjęty przelicznik
I	475	360	835	32	1 ECTS= 26 g
II	462	494	956	30	1ECTS=31 g.
III	556	574	1130	32	1ECTS= 35 g.
IV	223	204	427	11+ 19 praktyka	1ECTS= 38 g.
V	570	657	1227	34	1ECTS= 36 g.
VI	586	606	1192	33	1ECTS= 36g.

Identyczne nieprawidłowości występują na studiach niestacjonarnych.

Z powyższego wynika, że Uczelnia nie zastosowała się do przyjętej zasady, ponieważ w II, III, IV, V i VI semestrze 1 punkt ECTS to więcej niż 30 godzin pracy studenta (odpowiednio do semestrów :31 godzin, 35 godzin, 38 godzin, 36, godzin i 36 godzin)

Błędy w przypisywaniu punktów ECTS mają swoje odzwierciedlenie w sylabusach przedmiotowych.

Przyjęta punktacja ECTS nie jest zgodna z zasadami Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów.

W planie i programie kształcenia na kierunku praca socjalna znajduje się praktyka, która jest realizowana w wymiarze 12 tygodni. Praktyce przypisanych jest 19 ECTS. Jest ona realizowana w IV semestrze. Jednostka opracowała Regulamin Praktyki Zawodowej, w którym oprócz postanowień ogólnych określona jest jej organizacja i zasady zaliczania. Osobą odpowiedzialną za organizację i nadzór nad przebiegiem praktyk jest powołany przez Dyrektora Instytutu Koordynator praktyk zawodowych, do obowiązków którego należy nadzór merytoryczny i organizacyjny nad przygotowaniem i przebiegiem praktyk, zatwierdzanie miejsc odbywania praktyk, zaliczenie odbycia praktyk. Praktyki odbywają się na podstawie podpisanych umów. Uczelnia ma podpisane umowy z 71 placówkami systemu pomocy społecznej. Wszystkie placówki są dobrane poprawnie. Oprócz placówek wskazywanych przez Uczelnię studenci odbywają także praktyki zgodnie z samodzielnym wyborem. Ze wskazanymi przez nich instytucjami także są podpisywane porozumienia lub umowy.

Praktykom zawodowym przypisanych jest **7 kierunkowych efektów wiedzy** (PS_W02, PS_W04, PS_W05, PS_W06, PS_W07, PS_W12, PS_W13), **8 efektów z zakresu umiejętności** (PS_U03, PS_U04, PS_U06, PS_U07, PS_U08, PS_U09, PS_U11, PS_U14) i **6 efektów z zakresu kompetencji społecznych** (PS_K02, PS_K03, PS_K04, PS_K05, PS_K06, PS_K07).

Praktyka posiada *Ramowy program praktyk zawodowych*, który ma charakter bardzo ogólny (składa się z 9 zadań) , którym nie są przypisane wskazane wyżej efekty kształcenia.

Każdy student odbywający praktykę obowiązany jest do prowadzenia dziennika praktyk, w którym zapisuje wszystkie realizowane zadania. Ocena wykonania tych zadań, to kompetencja opiekuna praktyki z ramienia placówki. Ocena wpisywana jest do dziennika praktyk. Dziennik praktyk oraz raport z realizacji praktyki podlega z kolei ocenie uczelnianego Koordynatora. Ogólna ocena praktyki zawodowej jest średnią ocen wystawionych przez zakładowego opiekuna praktyk i koordynatora. Ocena ta jest wpisywana do indeksu przez Dyrektora Instytutu.

Nie jest wiadomo w jaki sposób następuje weryfikacja efektów przypisanych praktyce, nie jest też wiadomo którym zadaniom są przypisane które efekty (zadanie do wykonania na praktyce : „ *kształtowanie konkretnych umiejętności zawodowych związanych bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki*”). Kontroli i nadzorowi podlega odbycie praktyki poświadczone zapisami w dzienniku.

Należy stwierdzić, że czas, forma i zadania praktyki nie są przyjęte prawidłowo. Realizacja praktyki w IV semestrze, w 12 – tygodniowym bloku, uniemożliwia studentom podejmowanie bardzo wielu istotnych zadań z zakresu pracy socjalnej, z którymi zapoznają się dopiero w semestrze V i VI. Albo należy zmienić układ przedmiotów, albo przeorganizować praktykę, tak, by student mógł podejmować próbę realizacji zadań

przypisanych pracownikowi socjalnemu. Forma ciągła praktyki nie jest najlepsza. Podział na krótsze bloki zdecydowanie bardziej umożliwiłby weryfikację teorii w praktyce. Należałoby również podjąć trud stworzenia rzeczywistego programu praktyk (zadania i odpowiadające im efekty) dla określonych typów instytucji pomocowych.

Organizacja praktyk w kształcie zaproponowanym przez Uczelnię nie może być oceniona pozytywnie.

Regulamin studiów PWSliP w Łomży przewiduje dwie podstawowe formy **indywidualizacji kształcenia**: indywidualny plan studiów i program kształcenia (ITS) oraz indywidualną organizację studiów (IOS).

Z ITS-u mogą skorzystać studenci, którzy zaliczyli I rok studiów , ze średnią co najmniej 4,0, mają sprecyzowane zainteresowania i pragną poszerzyć lub zmodyfikować swoją ścieżkę kształcenia. W ciągu ostatnich 2 lat, żaden student nie skorzystał z tej formy kształcenia.

IOS przeznaczony jest dla studentów, którzy z ważnych powodów nie mogą regularnie uczęszczać na zajęcia. Indywidualna organizacja polega na ustaleniu przez Dyrektora Instytutu indywidualnych zasad i terminów zaliczania poszczególnych przedmiotów. W taki sposób studiowało 2 studentów w roku akademickim 2012/2013 i dwóch w roku 203/2014.

Studenci za zgodą Rektora mogą także studiować na innych kierunkach lub specjalnościach. Z możliwości tej skorzystało/korzysta w latach 2012/2013/2014 – 4 studentów.

Organizacja procesu kształcenia

Z przedstawionych przez Uczelnię rozkładów zajęć (załącznik 28 do raportu samooceny) wynika, że zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się od poniedziałku do piątku. Rozkład zajęć nie łamie zasad higieny pracy, uwzględnia bowiem przerwy oraz właściwą liczbę godzin dydaktycznych dziennie (od 6 do 8). Rozkłady zajęć niekiedy zawierają dwugodzinne przerwy między zajęciami, ale nie jest to regułą. Wręcz przeciwnie , można przyjąć, że służą możliwości swobodnego korzystania z czytelni. Ten fakt nie jest akceptowany przez studentów, mimo to nie wydaje się nagannym.

Zajęcia na studiach niestacjonarnych realizowane są w ciągu 18 zjazdów (piątek-sobota-niedziela). W piątek rozpoczynają się o godz. 14,00 i trwają do 20,30 (bloki 3g+2g+3g), w soboty realizowane są cztery trzygodzinne bloki (przerwy po 15 min, przerwa obiadowa pół godz.), w niedzielę trwają od 8,00 do 15,30.

Duża liczba godzin w soboty i piątki jest spowodowana liczbą zjazdów (18 – w grudniu, lutym, maju – tylko po jednym zjeździe, w październiku, marcu i czerwcu – aż po 3 zjazdy , w listopadzie, styczniu i kwietniu – po 2). Mimo iż obciążenie studentów jest dość duże, to jednak z powodów finansowych (dojazdy) i zawodowych (praca w piątki) jest ono przez nich akceptowane.

2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć i metody dydaktyczne nie tworzą spójnej całości. Treści programowe właściwe dobrane do przedmiotów, w wielu przypadkach są nieodpowiednie dla przyjętych przedmiotowych efektów kształcenia. Z kolei formy zajęć – wykłady i ćwiczenia- nie uwzględniają specyfiki kształcenia praktycznego, tak więc nie sprzyjają osiągnięciu efektów z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych. Metody dydaktyczne natomiast nie zostały wskazane, w związku z czym nie jest wiadomo, czy sposoby prowadzenia zajęć są właściwe dobrane, ze względu na realizowane treści i przypisane im efekty kształcenia.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego: znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Przyjęta w planie studiów liczba godzin i semestrów jest wystarczająca dla osiągnięcia efektów kształcenia, jednak podział godzin na poszczególne formy zajęć nie jest właściwy dla profilu praktycznego. Uczelnia wszystkie zajęcia realizuje w formie wykładów i ćwiczeń, w planie studiów nie wskazała zajęć praktycznych, nie zaplanowała też realizacji żadnych zajęć w warunkach właściwych dla realizacji pracy socjalnej. Jednostka nie określiła metod dydaktycznych, nie zapewniła także wyboru zajęć odpowiadającej 30% ECTS przyjętym dla toku kształcenia. W wielu sylabusach treści kształcenia nie pozwalają na realizację przyjętych efektów przedmiotowych, z tym że treści nie budzą zastrzeżeń, tylko nieprawidłowo sformułowane efekty. Zastosowana przez Jednostkę punktacja ECTS nie jest zgodna z zasadami Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów, ponieważ Uczelnia 1 punktowi ECTS przypisała od 26 do 38 godzin pracy studenta.

Wiele zastrzeżeń budzi praktyka zawodowa, która realizowana w IV semestrze w bloku 12-tygodniowym, wyprzedza bardzo istotne przedmioty z zakresu kształcenia zawodowego pracownika socjalnego, konieczne do weryfikowania praktycznego, które są realizowane na V i VI semestrze. Praktyka nie posiada odpowiedniego programu, w związku z czym przypisane jej efekty kształcenia są trudne do weryfikacji.

Uczelnia zapewnia warunki do indywidualizacji kształcenia, a organizacja zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych nie budzi zastrzeżeń.

2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć i metody dydaktyczne nie tworzą spójnej całości, ponieważ wiele efektów przedmiotowych jest określonych niepoprawnie, w związku z czym wskazane treści kształcenia nie są w stanie ich zrealizować. Brak zaś metod dydaktycznych i praktycznych form zajęć sprawia, iż można mieć wątpliwości dotyczące zakresu realizacji efektów

kształcenia. Dodać należy, że nasycenie efektów (zakres ich realizacji) w poszczególnych przedmiotach nie jest nigdzie wskazane.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu,

Pracownicy wchodzący w skład minimum kadrowego (12), a także pozostali nauczyciele akademicki prowadzących zajęcia na kierunku „praca socjalna” (23) umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, a także realizację programu na powyższym kierunku studiów, ponieważ ich dorobek naukowy oraz kwalifikacje są adekwatne do programu kształcenia, a także do zakładanych efektów kształcenia na kierunku „praca socjalna”. Na podstawie przedłożonych informacji o dorobku naukowym nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów stwierdzono zgodność dyscyplin naukowych ze szczegółowymi efektami kształcenia dla poszczególnych przedmiotów, co gwarantuje spełnienie jakości i realizacji efektów kształcenia. Kierunek „praca socjalna” przyporządkowano do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk społecznych i dyscyplin: socjologia, pedagogika i nauki o polityce, a więc zostały spełnione wymagania, ponieważ każdy obszar kształcenia, do którego przyporządkowano oceniany kierunek studiów jest reprezentowany w minimum kadrowym przez co najmniej jednego nauczyciela akademickiego posiadającego dorobek w obszarze wiedzy odpowiadającym temu obszarowi kształcenia.

2) dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia; na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów,

Po dokonanej analizie pod względem formalnym akt, osób które wchodzi w skład minimum kadrowego na kierunku „praca socjalna”, należy uznać, iż zostały spełnione warunki określone w § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.) – *minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, § 13 ust. 1 powyższego rozporządzenia (do minimum kadrowego studiów pierwszego stopnia wliczani są nauczyciele akademicki zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania oraz*

umowy o pracę § 13 ust. 3 (nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli osobiście prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku samodzielnych nauczycieli akademickich i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora lub tytuł zawodowy magistra).

Podczas weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w **art. 112a** ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). Kwalifikacje naukowe nauczycieli akademickich potwierdzają odpowiednie dokumenty zawarte w ich tezkach osobowych. Deklarowane doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich znajduje odzwierciedlenie w dokumentacji – świadectwach pracy.

Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży wykazała w minimum kadrowym na kierunku „praca socjalna” na poziomie studiów pierwszego stopnia 12 nauczycieli akademickich, z czego 2 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 10 ze stopniem naukowym doktora. Zważywszy na profil praktyczny 2 nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora wchodzi w miejsce jednego pracownika samodzielnego, a więc mamy 2 samodzielnych, 2 ze stopniem doktora jako jeden samodzielny oraz 8 ze stopniem naukowym doktora.

Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji między liczbą nauczycieli akademickich stanowiącymi minimum kadrowe a liczbą studentów ocenianego kierunku studiów.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów kierunku **spełnia** wymagania § 17 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445) i wynosi 1:33,66

3) jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego, w tym także przez wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą.

Instytut, w którym realizowany jest wizytowany kierunek studiów, prowadzi sprzyjającą politykę kadrową, umożliwiającą podnoszenie kwalifikacji pracowników Instytutu. Stwarza także dobre warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego. Powyższa opinia ZO została potwierdzona podczas spotkania z kadrami naukowo-dydaktyczną.

Hospitacje zajęć dydaktycznych zostały przeprowadzone zgodnie z harmonogramem pracy ZO oraz organizację zajęć dydaktycznych. Wskazują należyte przygotowanie stron do realizacji deklarowanych efektów kształcenia. Należy pozytywnie ocenić proces dydaktyczny podlegający oglądowi ZO.

Załącznik nr 5 Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. minimum kadrowe. Cz. II. pozostali nauczyciele akademicy.

Załącznik nr 6 - Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Tym samym nauczyciele mogą gwarantować wymaganą jakość nauczania na poziomie akademickim.

2) Wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego kierunku zostały zaliczone z uwagi na dysponowanie stosowanym wykształceniem i dorobkiem naukowym a przede wszystkim doświadczeniem zawodowym pozauczelnianym pozostającym w zgodzie z przyjętymi efektami kierunkowymi i obszarem kształcenia. Nauczyciele akademicy dysponują także doświadczeniem zawodowym zdobytym poza uczelnią związanym z nauczaniem umiejętności w toku kształcenia na kierunku praca socjalna. Uczelnia zapewnia bezpieczne i stabilne minimum kadrowe, co przekłada się na właściwą obsadę zajęć dydaktycznych oraz pozytywny wkład osób tworzących minimum kadrowe w nadzór nad programem studiów i jego bieżącą realizacją.

3) Jednostka prowadzi stabilną politykę kadrową, wspiera rozwój nauczycieli akademickich, przy wzroście ich obciążeń, nadal dając możliwość uzyskiwania stopni i tytułów naukowych. Procedury rekrutacji, oceny i awansowania są przejrzyste, a także należycie powiązane ze specyfiką pracy w uczelni.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości realizuje swoją działalność w budynkach zlokalizowanych przy ul. Akademickiej 14, ul. Akademickiej 1 i przy ul. Wiejskiej 16 w Łomży. Na mocy porozumienia zawartego z Prezydentem Miasta Łomża, Uczelnia korzysta z miejskiej bazy sportowej: hali Sportowej im. Olimpijczyków Polskich, pływalni miejskiej, sal gimnastycznych i boisk sportowych przy szkołach podstawowych, a także stadionu lekkoatletycznego.

Kształcenie na kierunku Praca socjalna prowadzone jest aktualnie w dwóch budynkach: Budynku głównym PWSliP przy ul. Akademickiej 14 i budynku przy ul. Akademickiej 1

Budynek główny Uczelni przy ul. Akademickiej 14 w Łomży jest własnością Uczelni. Budynek składa się z 5 kondygnacji. Na wszystkich kondygnacjach znajdują się pomieszczenia dydaktyczne, a w szczególności: aula na 220 miejsc z pełnym wyposażeniem multimedialnym, sala wykładowa dla 139 studentów, sala wykładowa dla 125 studentów, 2 sale wykładowe dla 90 studentów, 4 sale wykładowe dla 60 studentów, sala wykładowa na 40 miejsc, sale ćwiczeniowe, pracownie językowe, pracownie komputerowe.

Wszystkie sale wykładowe wyposażone są w rzutniki multimedialne, tablice, komputer, dostęp do Internetu. Na terenie budynku zainstalowany jest system bezprzewodowego Internetu (Wi-Fi). Sale wykładowe są klimatyzowane, wyposażone w sprzęt multimedialny. Budynek jest dostępny dla osób niepełnosprawnych. W ramach realizacji projektów finansowanych ze środków BP i UE Uczelnia zakupiła i planuje kolejne zakupy wyposażenia dla osób niepełnosprawnych. Wszystkie stanowiska w pracowniach komputerowych wyposażone są w system operacyjny Windows XP Professional lub nowszy, MS Office 2003 Professional lub nowszy, OpenOffice wersja 2.4 lub nowsza, Corel Draw wersja 12 lub nowsza, Adobe Photoshop CS4. Pracownie komputerowe wyposażone są w nowoczesne stacje robocze, sprzęt multimedialny. Dostęp do Internetu oraz innych ośrodków akademickich i instytucji realizowany jest w ramach ogólnopolskiej sieci PIONIER i Biaman. Na terenie Uczelni znajduje się bezprzewodowa sieć komputerowa dostępna dla studentów i wykładowców. Od 2010 r. Uczelnia wprowadziła Uniwersytecki System Obsługi Studenta (USOSweb).

Budynek PWSliP przy ul. Akademickiej 1. Kompleks dydaktyczny składa się z trzech segmentów. Budynek PWSliP przy ul. Wiejskiej 16 - Budynek przy ul. Wiejskiej 16 w Łomży jest własnością Uczelni od 1 września 2010 r. Biblioteka PWSliP - Biblioteka Uczelni ma swoją siedzibę w budynku Uczelni, całkowita powierzchnia biblioteki wynosi 235 m². Pomieszczenia biblioteki to: czytelnia z wypożyczalnią, katalog elektroniczny, magazyn książek, pokój biurowy, pokój pracowników, pokój opracowania zbiorów. Biblioteka pracuje od poniedziałku do czwartku oraz w soboty w godzinach 8.00 – 16.00, w piątki w godzinach 8.00 – 18.00. Zbiory biblioteczne budowane są od momentu powstania Uczelni, to jest od lipca 2004r. Obecnie zbiory biblioteczne obejmują: 16750 woluminów książek, 2100 woluminów czasopism, 1200 dokumentów cyfrowych.

Biblioteka prenumeruje 46 tytułów czasopism specjalistycznych, m.in. Polityka Społeczna, Samorząd Terytorialny, Praca Socjalna, Personel i Zarządzanie, Ekonomista, Optimum Studia Ekonomiczne oraz udostępnia on-line kwartalnik Studia Regionalne i Lokalne. Udostępniamy on-line bazy danych z różnych dziedzin, w tym „Program dla studentów i nauczycieli akademickich” Bankowość, Finanse, Samorząd. Tematyka księgozbioru odzwierciedla wymogi programowe wszystkich kierunków nauczania. Zakup książek

dokonywany jest w porozumieniu z prowadzącymi zajęcia z poszczególnych przedmiotów, tak aby udostępnić studentom literaturę zawartą w sylabusach. Jeden egzemplarz każdego podręcznika jest ciągle dostępny w czytelni, pozostałe egzemplarze przeznaczone są do wypożyczenia. W bibliotece funkcjonuje wypożyczalnia, czytelnia książek i czasopism oraz czytelnia dokumentów elektronicznych z dostępem do internetowych baz danych. Do dyspozycji czytelników są 22 stanowiska komputerowe, w tym 6 z bezpośrednim dostępem do katalogu Biblioteki.

Biblioteka oferuje dostęp on-line do zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki (m.in. bazy Elsevier, Springer, Web of Knowledge), dostęp do baz EBSCO oraz dostęp do bazy e-Publikacje Nauki Polskiej. W czytelni dostępne są czasopisma, prasa codzienna, wydawnictwa encyklopedyczne i leksykony, słowniki oraz wszystkie podstawowe podręczniki i skrypty do poszczególnych przedmiotów.

W ramach wypożyczeń międzybibliotecznych korzysta się ze zbiorów Politechniki Białostockiej, Uniwersytetu w Białymstoku, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, Uniwersytetu im. Jana Kazimierza w Bydgoszczy. Biblioteka funkcjonuje w oparciu o system biblioteczny KOHA. Podstawowym źródłem informacji o zbiorach jest katalog elektroniczny. Do czasopism i księgozbioru podręcznego w czytelni użytkownicy mają bezpośredni dostęp, mogą też korzystać z katalogu lub osobistej informacji u bibliotekarza. Pomieszczenia biblioteczne są bez utrudnień dostępne dla osób niepełnosprawnych. W czytelni dostępny jest sprzęt dla niedowidzących i niewidomych: monitor i palmtop ze specjalistycznym oprogramowaniem oraz drukarka.

W bibliotece mieści się czytelnia z bezpośrednim dostępem do księgozbioru podręcznego i czytelnia z bezpośrednim dostępem do gromadzonych i prenumerowanych czasopism i prasy codziennej. Łącznie w czytelniach jest 55 miejsc dla czytelników. W oddzielnym pomieszczeniu znajduje się czytelnia dokumentów elektronicznych z 15 stanowiskami komputerowymi z dostępem do Internetu. Na terenie biblioteki czytelnicy mogą pracować na własnych laptopach, korzystając z Internetu bezprzewodowego.

Studenci zaznaczyli, iż mają dobry dostęp do literatury fachowej i czasopism branżowych. Katalog Biblioteki jest w pełni skomputeryzowany. Baza dydaktyczna Uczelni jest komfortowa: przestrzenne i jasne sale wykładowe, pracownie i laboratoria specjalistyczne są doskonale wyposażone w sprzęt komputerowy czynny i sprawny. Studenci mają stały dostęp do Internetu, księgozbiór jest dostępny także przez Internet. Zespół nie stwierdza żadnych braków w tym zakresie. Jeśli chodzi o bazę dydaktyczną Uczelnia zapewnia kształcenie na najwyższym poziomie w najlepszych - z możliwych - warunkach.

Również wiele materiałów dydaktycznych dostępnych jest dla studentów w formie elektronicznej. Infrastruktura budynków Uczelni, w których odbywa się większość zajęć dostosowana jest do potrzeb

studentów z niepełnosprawnościami ruchowymi – znajdują się w nim windy oraz podjazdy, również odpowiednio wyposażone są toalety.

Obecnie Szkoła prowadzi prace remontowe w budynku przeznaczonym do pełnienia funkcji domu studenckiego. Zakończenie prac planowane jest na sierpień 2014 roku.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego – w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Baza Uczelni jest bardzo dobra i w pełni zasługuje na uznanie. Biblioteka zapewnia warunki pracy studentom i nauczycielom. Na Uczelni nie występują bariery dla osób niepełnosprawnych.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego - Uczelnia prowadzi studia pierwszego stopnia.

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów;

Zasady i procedury rekrutacyjne zostały opisane w uchwale przyjętej przez Senat PWSliP w Łomży. Regulacje te nie zawierają postanowień o charakterze dyskryminacyjnym. Postępowanie kwalifikacyjne dla kandydatów na studia pierwszego stopnia odbywa się wyłącznie na podstawie świadectwa dojrzałości. Wszyscy kandydaci umieszczani są na wspólnej liście rankingowej.

2) system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen;

System kształcenia na kierunku „praca socjalna” jest zorientowany na oczekiwania i systematyczne pogłębianie wiedzy studentów co potwierdza stosowanie zaliczeń etapowych, kolokwiów oraz znaczny nacisk kładziony na stosowanie metod aktywizujących studentów w trakcie zajęć i bieżącą ocenę ich aktywności. Informacje na temat systemu weryfikacji efektów kształcenia w Uczelni są przedstawiane przez prowadzących podczas pierwszych zajęć oraz dostępne dla studentów w systemie USOSweb. Stosowanie się do ww. zasad podlega ocenie w ankiecie ewaluacyjnej. W opinii studentów system oceny osiągnięć jest zrozumiały oraz obiektywny. Studenci przystępują do egzaminów w sesjach egzaminacyjnych, mają prawo do jednego terminu poprawkowego oraz do ubiegania się o termin dodatkowy w przypadku usprawiedliwionej nieobecności. Szkoła umożliwia także ubieganie się o

egzamin komisyjny, jeżeli w opinii studenta egzamin został oceniony nieobiektywnie. Studenci nie zgłosili problemów z respektowaniem tych zasad.

3) struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów;

Uczelnia od bieżącego roku akademickiego stwarza studentom możliwość wyjazdu na wymiany zagraniczne oraz praktyki w ramach programu Erasmus. System informowania o programach wymiany wśród studentów wizytowanego kierunku funkcjonuje prawidłowo. Studenci obecni podczas spotkania z Zespołem Oceniającym zadeklarowali zainteresowanie możliwością realizacji części studiów na uczelni zagranicznej. Obawiają się jednak niewystarczającej znajomości języka obcego oraz wyższych kosztów życia zagranicą.

Studenci uczestniczą w lektoratach z języka obcego nowożytnego. Zajęcia te odbywają się na zróżnicowanym poziomie i uwzględniają elementy języka specjalistycznego. Niestety studenci ocenianego kierunku właściwie nie mają możliwości uczestniczenia w zajęciach prowadzonych w języku obcym, ponieważ Uczelnia nie posiada takiej ofert. Studenci zadeklarowali duże zainteresowanie uczestnictwem w zajęciach w języku obcym. Uważają, że pozwoliłoby to sprawdzić ich umiejętności przed wyjazdem na wymianę.

Studenci obecni podczas spotkania z zespołem wizytującym zadeklarowali, że wiedzą czym są punkty ECTS. Uważają, że w większości przypadków punkty odzwierciedlają nakład pracy niezbędny do osiągnięcia założonych efektów kształcenia.

4) system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

System pomocy materialnej

Przyznawanie świadczeń pomocy materialnej odbywa się na podstawie *Regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży* obejmującego wszystkie rodzaje świadczeń pomocy materialnej przewidziane w art. 173 ust. 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym. Zgodnie z art. 174 ust. 2 cyt. ustawy, podziału dotacji ze środków funduszu pomocy materialnej dokonuje Rektor w porozumieniu z przedstawicielami samorządu uwzględniając proporcje między stypendiami socjalnymi a stypendiami rektora dla najlepszych studentów w sposób zgodny z art. 174 ust. 4 cyt. ustawy. Sposób przyznawania świadczeń uznany został przez studentów wizytowanego kierunku za przejrzysty oraz sprawny. Procedura przyznawania stypendiów jest zgodna z wymaganiami ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym. Decyzje dotyczące przyznawania świadczeń pomocy materialnej zawierają

wszystkie niezbędne elementy określone w art. 107 ust. 1 ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego.

Jak wynika z § 14 Regulaminu stypendia rektora dla najlepszych studentów przyznawane są za średnią oceną na poziomie minimum 4,00 lub za osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe. Dla każdego rodzaju osiągnięć tworzona jest odrębna lista rankingowa, a udział stypendiów za poszczególne osiągnięcia został określony w Regulaminie.

Zasady przyznawania pomocy materialnej są studentom znane, a wszelkie potrzebne informacje związane z funkcjonowaniem systemu przyznawania pomocy materialnej mogą uzyskać na stronie internetowej Szkoły oraz Sekcji Obsługi Studenta. **System pomocy materialnej funkcjonuje prawidłowo.**

Ponadto Szkoła posiada własny fundusz stypendialny, z którego świadczenia są przyznawane w oparciu o *Regulamin przyznawania pomocy materialnej z własnego funduszu stypendialnego studentom Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży*. Stypendium z funduszu własnego przysługuje osobom wyróżniającym się wybitnymi osiągnięciami w nauce, aktywnie uczestniczącym w działalności Uczelni lub znajdującym się w wyjątkowo trudnej sytuacji materialnej. Własnym funduszem dysponuje Rektor.

System opieki naukowej i dydaktycznej

Studenci pozytywnie oceniają system opieki naukowej i dydaktycznej. Nauczyciele akademicki są dostępni w trakcie wyznaczonych konsultacji, a ich terminy są dostosowane do potrzeb studentów. W trakcie spotkania studenci potwierdzili, że wykładowcy są dla nich dostępni również poza czasem zajęć oraz wyznaczonych konsultacji, także z wykorzystaniem w tym celu poczty elektronicznej. Wymiar czasowy prowadzonych konsultacji oraz pełnionych dyżurów studenci uznali za wystarczający w stosunku do ich potrzeb. Studenci nie zgłosili także uwag dotyczących harmonogramu sesji egzaminacyjnej.

Studenci posiadają poprzez system USOSweb oraz stronę internetową Uczelni dostęp do wszystkich niezbędnych informacji związanych z tokiem studiów, w tym harmonogramów zajęć, terminów sesji egzaminacyjnej, kart przedmiotów oraz materiałów dydaktycznych.

Wszystkie zajęcia w opinii studentów realizowane są zgodnie z przedstawionymi im kartami przedmiotów, a informacje prezentowane podczas zajęć dydaktycznych korespondują z treściami wymaganymi podczas zaliczeń i egzaminów.

Studenci mają także możliwość indywidualizacji programu studiów na zasadach wskazanych w *Regulaminie studiów* drodze indywidualnego toku studiów lub indywidualnej organizacji studiów, a

także poprzez swobodny wybór seminarium dyplomowego, zajęć z języka obcego nowożytnego, praktyk oraz przedmiotów obieralnych.

Zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowania są znane studentom ocenianego kierunku. Dotychczas studenci nie przygotowywali prac dyplomowych, ponieważ tak przewidywał program studiów.

Godziny otwarcia sekcji studenckich zostały uznane przez studentów za dostosowane do ich potrzeb. Pozytywnie oceniono kompetencje pracowników administracji.

Działalność wspierająca rozwój zawodowy, kulturowy i społeczny

W Uczelni w oparciu o *Regulamin Rady Uczelnianej Samorządu Studentów PWSliP w Łomży* funkcjonuje Samorząd Studentów charakteryzujący się jednopoziomową strukturą na szczeblu ogólnouczelnianym. W skład organów Samorządu Studentów wchodzi przedstawiciele wszystkich kierunków studiów, w tym kierunku „praca socjalna”. Podział kompetencji oraz uprawnień pomiędzy poszczególnymi organami Samorządu Studentów jest klarowny.

Samorząd współuczestniczy w tworzeniu oraz opiniuje w formie uchwał regulamin studiów, regulamin przyznawania pomocy materialnej, a także plany i programy nauczania. Zdaniem przedstawicieli Samorządu Studentów Władze Uczelni są otwarte na działalność studencką na Uczelni, w tym działalność Samorządu Studentów.

Liczba przedstawicieli studentów w Senacie Uczelni oraz radzie wydziału spełnia przesłanki art. 61 ust. 3 Ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym. Studenci posiadają swoich przedstawicieli również w komisjach dyscyplinarnych, zespołach zapewniania jakości kształcenia oraz innych gremiach zajmujących się kwestiami dotyczącymi studentów.

Samorząd Studentów posiada własne biuro wyposażone w sprzęt komputerowy, oraz drukarkę. Uczelnia zapewnia także stały dostęp do materiałów biurowych oraz kawy i herbaty. Ponadto Samorząd Studentów dysponuje własnym budżetem umożliwiającym mu realizację celów ustawowych.

Studencki kierunku „praca socjalna” mogą także rozwijać swoje zainteresowania uczestnicząc w pracach koła naukowego, które zostało reaktywowane w ostatnim czasie. Nauczyciele akademicki angażują się w prace koła naukowych i udzielają studentom niezbędnego wsparcia merytorycznego. Studenci zaangażowani w ruch naukowy są zadowoleni z współpracy zarówno z naukową kadrą Wydziału, jak i z Władzami.

W Uczelni działa Biuro Karier zajmujące się doradztwem zawodowym oraz udostępnianiem informacji o dostępnych ofertach pracy, stażach i konkursach dedykowanych studentom. Studenci pozytywnie oceniają prace Biura.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) **Zasady rekrutacji są kompleksowo uregulowane w odpowiedniej uchwale Senatu. Regulacje te nie zawierają postanowień o charakterze dyskryminującym. Rekrutacja na studia I stopnia odbywa się w oparciu o wyniki z egzaminu dojrzałości.**
- 2) **System kształcenia na kierunku „praca socjalna” jest zorientowany na oczekiwania i pogłębianie wiedzy i umiejętności studentów. Studenci są informowani o zasadach zaliczania przedmiotów oraz mają dostęp do sylabusów zawierających zasady formułowania ocen.**
- 3) **Uczelnia od bieżącego roku akademickiego zapewnia studentom kierunku „praca socjalna” możliwość udziału w programie Erasmus. Zgodnie z zasadami programu istnieje możliwość uczestnictwa w wymianie także na ostatnim roku studiów. Studenci uczestniczą w zajęciach z języka obcego nowożytnego na zróżnicowanym poziomie. Studenci wiedzą czym są i do czego służą ECTS.**
- 4) **Uczelnia zapewnia studentom opiekę dydaktyczno-naukową oraz odpowiednie warunki materialne. Studenci są odpowiednio reprezentowani w organach kolegialnych Uczelni. W opinii studentów kadra dydaktyczna jest kompetentna i pomocna, a obsługa administracyjna przyjazna. System pomocy materialnej działa prawidłowo. Samorząd Studentów ma zapewnione środki na działalność i realizuje zadania wynikające z ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym.**

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

- 1) **Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów,**

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia został wprowadzony w Państwowej Wyższej Szkole Informatyki i Przedsiębiorczości Uchwałą nr 91/2009 Senatu z dnia 12 listopada 2009 r., a następnie zaktualizowany Uchwałą nr 89/2013 Senatu z dnia 10 października 2013 r. Głównym celem Systemu jest monitorowanie i ocena realizacji standardów kształcenia, zapewnienia wysokiego poziomu i stałego rozwoju kadry dydaktycznej, doskonalenia planów i programów studiów oraz ocena postaw w relacji student – nauczyciel. Cele realizowane są poprzez studencką ocenę jakości nauczania dokonywaną poprzez wypełnienie Kwestionariusza Oceny Jakości Nauczania, ocenę programu i toku studiów

dokonywaną przez studentów i absolwentów poprzez wypełnienie Ankiety Absolwenta, hospitację zajęć dydaktycznych, ocenę pracy nauczycieli akademickich oraz analizę programów nauczania i planów studiów. W ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia funkcjonuje Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia oraz Instytutowe Komisje ds. Jakości Kształcenia, w tym m/ in. na kierunku „praca socjalna” powołane Zarządzeniem nr 68/13 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży z dnia 1 października 2013 r.

W kompetencjach Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia jest: opracowanie jednolitych dla PWSliP procedur służących zapewnieniu i doskonaleniu jakości kształcenia, przedstawianie Rektorowi propozycji działań mających na celu doskonalenie procesu kształcenia w PWSliP, przekazywanie IKJK informacji dotyczących wprowadzanych procedur, analizowanie i publikowanie wyników oceny jakości kształcenia przedstawionych przez Instytutowe Komisje ds. Jakości Kształcenia, przedstawianie Rektorowi PWSliP corocznych sprawozdań z efektów funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia, wsparcie Instytutowych Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz inne działania związane z funkcjonowaniem Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia w uczelni. Do zadań Instytutowej komisji w szczególności należy wdrażanie w instytucie opracowanych przez URJK procedur służących zapewnieniu i doskonaleniu jakości kształcenia, analizowanie i publikowanie wyników oceny jakości kształcenia, przedstawianie URJK corocznych sprawozdań z efektów działań realizowanych w instytucie na rzecz zapewnienia jakości kształcenia w instytucie, opracowanie programów nauczania w oparciu o zakładane efekty kształcenia, przypisywanie punktów ECTS do efektów uczenia się i ich weryfikacja, dobór typów zajęć i metod dydaktycznych odpowiednich do założonych efektów kształcenia, analiza programów i planów kształcenia realizowanych w instytucie kierunków studiów pod kątem potrzeb współczesnego rynku pracy, zatwierdzanie tematów prac dyplomowych, analiza zasad rekrutacji na kierunki studiów realizowane w instytucie, a także przedstawianie propozycji działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia w instytucie

W trakcie oceny programowej na kierunku „praca socjalna”, Władze Uczelni przedstawiły Zespołowi Oceniającemu:

- Zarządzenie Rektora PWSliP nr 55/13 z dnia 23.09.2013 r. w sprawie wprowadzenia wzoru Ankiety Absolwenta,
- Zarządzenie Rektora PWSliP nr 57/13 z dnia 23.09.2013 r. w sprawie wprowadzenia do realizacji wzoru przedmiotowej ankiety jakości kształcenia w PWSliP w Łomży
- Zarządzenie Rektora PWSliP nr 58/13 z dnia 23.09.2013 r. w sprawie wprowadzenia do realizacji wzoru przedmiotowej ankiety hospitacji zajęć dydaktycznych w PWSliP w Łomży
- Uchwałę Senatu PWSliP nr 74/2013 z dnia 23.09.2013 r. w sprawie zatwierdzenia arkusza okresowej oceny nauczyciela akademickiego zatrudnionego w PWSliP w Łomży

System Jakości Kształcenia w PWSliP w Łomży na szczeblu Uczelni realizowany jest przez następujące organy:

1. Nadzór na szczeblu Uczelni nad funkcjonowaniem Uczelnianego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia sprawuje Rektor.
2. Uczelnianą Radę ds. Jakości Kształcenia, będącą organem opiniodawczo - doradczym i kontrolnym na szczeblu Uczelni, w składzie: przewodniczący Instytutowych Komisji ds. Jakości Kształcenia danego kierunku, przewodniczący senackiej Komisji ds. Kształcenia, Kierownik Działu Kształcenia, Kierownik Działu Systemów Komputerowych, Kierownik Działu Współpracy z Zagranicą, przedstawiciel Studium Języków Obcych, przedstawiciel studentów wskazany przez Samorząd Studentów, Kierownik Działu Spraw Studenckich, Kierownik Działu Zarządzania Kadrami, Przedstawiciel Biura Karier. Szczegółowy skład osobowy Rady zawiera Zarządzenie Rektora PWSliP nr 68/13 z dnia 01.10.2013 r.

Do zadań Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia należy:

1. opracowanie jednolitych dla PWSliP procedur służących zapewnieniu i doskonaleniu jakości kształcenia;
2. przedstawianie Rektorowi propozycji działań mających na celu doskonalenie procesu kształcenia w PWSliP;
3. przekazywanie IKJK informacji dotyczących wprowadzanych procedur;
4. analizowanie i publikowanie wyników oceny jakości kształcenia przedstawionych przez Instytutowe Komisje ds. Jakości Kształcenia;
5. przedstawianie Rektorowi PWSliP corocznych sprawozdań z efektów funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia;
6. wsparcie Instytutowych Komisji ds. Jakości Kształcenia;
7. inne działania związane z funkcjonowaniem Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia w uczelni.

Na szczeblu, prowadzącego kierunek *Praca socjalna*, Instytutu Społeczno-Humanistycznego PWSliP odpowiedzialność za proces wprowadzania systemu jakości kształcenia ponosi Dyrektor. W Instytucie funkcjonuje: Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia na kierunku Praca socjalna, nadzór nad którą sprawuje Dyrektor Instytutu. W skład Instytutowej Komisji wchodzi: przewodniczący (Dyrektor instytutu), min. 4 nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe kierunku; przedstawiciel studentów z kierunku oraz pracownik Działu Spraw Studenckich odpowiedzialny za kierunek studiów w Instytucie. Szczegółowy skład osobowy Instytutowej Komisji zawiera Zarządzenie Rektora PWSliP nr 68/13 z dnia 01.10.2013 r.

Do zadań Instytutowej komisji w szczególności należy:

1. wdrażanie w instytucie opracowanych przez URJK procedur służących zapewnieniu i doskonaleniu jakości kształcenia;
2. analizowanie i publikowanie wyników oceny jakości kształcenia;
3. przedstawianie URJK corocznych sprawozdań z efektów działań realizowanych w instytucie na rzecz zapewnienia jakości kształcenia w instytucie;
4. opracowanie programów nauczania w oparciu o zakładane efekty kształcenia;
5. przypisywanie punktów ECTS do efektów uczenia się i ich weryfikacja;
6. dobór typów zajęć i metod dydaktycznych odpowiednich do założonych efektów kształcenia;
7. analiza programów i planów kształcenia realizowanych w instytucie kierunków studiów pod kątem potrzeb współczesnego rynku pracy;
8. zatwierdzanie tematów prac dyplomowych;
9. analiza zasad rekrutacji na kierunki studiów realizowane w instytucie;
10. przedstawianie propozycji działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia w instytucie.

Obecnie trwają prace nad doskonaleniem Wewnętrznego Systemu Jakości Kształcenia na szczeblu Uczelni, jak i Instytutu. Obszarem są prace nad kierunkami i sposobami jego realizacji i poprawy, aby zapewnić wysoką jakość procesu kształcenia. Dąży się do opracowania wystandaryzowanych wymagań, przejrzystości i obiektywizmu w ocenie jakości kształcenia. Efektem tych prac są m.in.:

- wypracowanie nowego wzoru ankiety hospitacji zajęć dydaktycznych oraz procedury dotyczącej okresowej kontroli prowadzenia zajęć;
- wypracowania nowego wzoru ankiety oraz procedury analizy wyników oceny przedmiotów oraz nauczycieli akademickich na podstawie ankiety studenckiej oraz podejmowanie ewentualnych działań korygujących;
- wypracowania nowego wzoru ankiety Absolwenta oraz procedury przeprowadzania badań, przeprowadzania analizy i podejmowanych działań

Jednostka posiada zorganizowaną strukturę zarządzania jakością, wypracowała również niezbędne procedury, zaś stosowną dokumentację przedstawiła w raporcie samooceny oraz złożyła bezpośrednio na ręce zespołu wizytującego. Wśród dokumentów potwierdzających działania służące podnoszeniu jakości kierunku studiów są: protokoły oraz sprawozdania z działalności komisji ds. jakości kształcenia Instytutu Społeczno-Humanistycznego, karty okresowej hospitacji zajęć oraz sprawozdania ze spotkań z zewnętrznymi interesariuszami. Brak jest opracowanych wyników badań oceny przedmiotów na podstawie ankiety studenckiej. Pracownicy Instytutu, w trakcie spotkania, potwierdzili jednak, iż zostali poinformowani o wynikach oceny ich zajęć.

Uczelnia opracowuje zbiorcze raporty z zarządzania jakością kształcenia za miniony rok akademicki. Wyniki monitorowania jakości kształcenia, a także uzyskiwanych efektów kształcenia dostępne są na stronie internetowej Uczelni. Niemniej biorąc pod wagę znikomą skuteczność w diagnozowaniu słabych stron programu kształcenia należy Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia ocenić znacząco.

2) w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni.

Wizytacja oraz przedstawiona dokumentacja potwierdza konstatacje zawarte w raporcie samooceny, że Uczelnia wypracowała w miarę spójny system włączania interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych do procesu zapewnienia wysokiej jakości kształcenia. Udokumentowane są działania zmierzające do uwzględnienia ich sugestii oraz potrzeb. Współpraca ta nabrała nowej jakości w kontekście realizacji działań w ramach Krajowych Ram Kwalifikacji. W oparciu o udostępnioną dokumentację można uznać, że w zdecydowanej większości interesariusze zaakceptowali zaproponowane programy kształcenia. Zespół Oceniający skonstatował także wpływ interesariuszy wewnętrznych, a więc studentów, na proces zapewnienia jakości kształcenia. Uczelnia zapewnia udział studentów i pracowników w procesie zarządzania jakością kształcenia poprzez przyjęte rozwiązania w zakresie struktury systemu zapewnienia jakości kształcenia, tak na poziomie ogólnym, jak i instytucyjnym. W gremiach tych zasiadają przedstawiciele wybranych grup pracowniczych oraz studentów. Dokumentacja szkoły potwierdziła działania tychże komisji w zgodzie z przepisami prawa powszechnie obowiązującymi, przepisami wewnętrznymi oraz misją i strategią.

Interesariuszem zewnętrznym współpracującym w procesie zapewnienia jakości kształcenia jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży, wyrażające swoją opinię na temat merytorycznych wymagań dotyczących treści egzaminów końcowych. Dyskusja dotycząca problematyki jakości kształcenia prowadzona jest także w trakcie spotkań w ramach forum dyskusyjnego pracodawców i opiekunów praktyk.

Studenci aktywnie uczestniczą w wewnętrznym systemie zapewniania jakości kształcenia bezpośrednio poprzez wypełnianie ankiet dydaktycznych oraz pośrednio poprzez swoich przedstawicieli w komisjach jakości kształcenia. Ponadto Uczelniany Samorząd Studentów jest bardzo aktywny w różnego rodzaju działaniach wspierających rozwój społeczny i naukowy studentów.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+		+/-	+
umiejętności	+	+	+		+/-	+
kompetencje społeczne	+	+	+		+/-	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego: znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Jednostka nie wypracowała w pełni przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz nie w pełni dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny nie stanowią podstawy rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów.

2) W procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą studenci, pracownicy, absolwenci oraz interesariusze zewnętrzni w postaci pracodawców. Oddziaływanie to przyczynia się do poprawy efektywności pracy Uczelni w zakresie naukowo – dydaktycznym oraz relacji zewnętrznych. Studenci zorganizowani w komisjach jakości oraz w samorządzie są aktywnym elementem systemu zapewniania jakości kształcenia.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji			X		
3	program studiów			X		
4	zasoby kadrowe		X			
5	infrastruktura dydaktyczna		X			
6	prowadzenie badań naukowych ¹					

¹ Ocena obowiązkowa jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich.

7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a także wskazanie obszarów nie budzących zastrzeżeń, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wysoce efektywny oraz obszarów wymagających podjęcia określonych działań

Należy stwierdzić, że wizytowana Uczelnia posiada wspaniałą infrastrukturę i dobrze dobraną kadrę dydaktyczną (z doświadczeniem praktycznym) umożliwiającą kształcenie przyszłych kadr z zakresu pracy socjalnej. W wyniku przeprowadzonej wizytacji Zespół Oceniający przedstawia następujące rekomendacje:

1. Uczelnia powinna szczegółowo zweryfikować przyjęte efekty kształcenia, zwracając uwagę na praktyczny profil kształcenia oraz wskazania prawa dotyczące pożądanych kompetencji pracownika socjalnego. Szczególnie ważne jest rozszerzenie efektów z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych. Należałoby też wskazać nasycenie realizacji efektów kierunkowych albo w matrycy, albo w sylabusach.
2. Ważnym zadaniem Uczelni powinno stać się określenie przedmiotowych efektów kształcenia. Ich brak, albo niewłaściwe sformułowanie uniemożliwia wskazanie zakresu realizacji kierunkowych efektów kształcenia.
3. Należy wnikliwie przeanalizować sposoby weryfikacji efektów kształcenia oraz stworzyć wystandaryzowany sposób oceny efektów kształcenia.
4. Uczelnia powinna rygorystycznie zastosować się do Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów, co oznacza, że powinna dostosować 1 punkt ECTS do nakładu pracy studenta określonym w tym systemie.
5. Wnikliwej analizie winny być poddane sylabusy przedmiotowe. Korekty wymagają zarówno wymagania wstępne, jak i przedmiotowe efekty kształcenia. Konieczne jest określenie metod dydaktycznych.
6. Przebudowy wymaga przyjęty program studiów. Nie gwarantuje on wyboru zajęć odpowiadających 30% przyjętych dla toku kształcenia punktów ECTS, nie gwarantuje także właściwych dla profilu praktycznego form zajęć.

7. Należy dokonać zmian w zaplanowanej realizacji praktyk. Instrukcja praktyk winna być tak skonstruowana, by umożliwiała studentom nabycie umiejętności istotnych dla pracownika socjalnego. Praktyka nie może wyprzedzać przedmiotów metodycznych i warsztatowych wyposażających w wiedzę umożliwiającą praktykowanie podstawowych zadań pracownika socjalnego.

W odpowiedzi na raport z wizytacji (ocena programowa) na kierunku „praca socjalna” – profil praktyczny, Władze Instytutu Społeczno-Humanistycznego Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży przesłały dokumenty potwierdzające dokonanie zmian zasugerowanych przez Zespół Oceniający PKA.

Uczelnia przesłała zatwierdzony dokument pt. „Opis kierunkowych efektów kształcenia” dla absolwentów studiów I stopnia na kierunku „praca socjalna”, oraz przedstawiono dokument „Zasady weryfikacji zakładanych efektów kształcenia”. Uczelnia przesłała poprawione sylabusy z roczników objętych trybem Krajowych Ram Kwalifikacji, wprowadzono w nich zmiany dotyczące przedmiotowych efektów kształcenia, zmodyfikowano matryce efektów kształcenia uwzględniając skalę nasycenia tymi efektami, dodano metody dydaktyczne, bardzo zróżnicowane i charakterze praktycznym. Ponadto dokonano korekty naliczania punktów ECTS do poszczególnych przedmiotów. Również Uczelnia przedstawiła zmiany w planie studiów uwzględniające przewagę ćwiczeń i innych form praktycznego kształcenia w stosunku do wykładów. Przesłane przez Uczelnię dokumenty potwierdzają, że student będzie miał do wyboru 30% (zajęć) przyjętych dla toku kształcenia punktów ECTS. Ponadto Uczelnia przedstawiła nowy regulamin praktyk studenckich wraz z załącznikiem ukazującym powiązanie zadań ramowego programu praktyk zawodowych z efektami kształcenia i typami instytucji, w których odbywają się praktyki. Określono stopień nasycenia efektów kształcenia w stosunku do danego zadania programu praktyk zawodowych w odniesieniu do poszczególnych typów instytucji pomocy społecznej.

Biorąc pod uwagę rzetelne wypełnienie przez Uczelnię zaleceń Zespołu Oceniającego, proponuję podnieść ocenę kryterium 2, 3 i 8 na „w pełni”.

Tabela nr 3

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
2. Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			

3. Program studiów		X			
8. Wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			